

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya.

-- La correspondencia al Director. --

Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de Las Valls, 23.-Teléfono, 169.
SABADELL.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. 2 rals al mes.
Fora. 3 » trimestre
Un número sol. 1 »
Anuncis á preus convencionals.

UN DOCUMENT DE NOTABLE VALUA REGIONALISTA

En un de nostres passats números donarem compte del Missatge que 'l «Centre Catalá» d' aquesta ciutat dirigí al distingit regionalista de Santiago de Galicia don Alfred Brañas, adherintse al acte de valor cívich realisat per lo docte catedràtich d' aquella Universitat en son valent discurs d' apertura, saturat tot ell de verdadera doctrina regionalista.

Avuy, gracias á la deferencia que 'ns ha dispensat lo Consell General del «Centre Catalá» podém donar compte de la agradable impressió que li ha produhit al senyor Brañas lo document en qüestió, reproduhint l' atentíssim ofici que dit senyor ha dirigit al digne President del «Centre Catalá».

Diu aixís l' esmentat document del senyor Brañas:

«Senyor don Angel Manau, President, y demés socis del «Centre Catalá» de Sabadell:

He tingut la inmensa satisfacció d' haver rebut lo *Missatge* d' adhesió qu' aqueix ilustre «Centre» me dedica per mon *discurs* d' apertura llegit en aquesta Universitat.

L' hermós y ben acabat treball caligràfich, honra de son ilustre autor don Joseph Rovira, lo elevat dels conceptes, lo patriotisme que 'l treball revela, y sobre tot la calitat de las firmas ahont s' hi veu 'l Sabadell noble, il·lustrat, laboriós y digne, han produhit en mon ànima una emoció inexplicable, algo aixís com lo recobro y possessió d'

una ditxa perduda, algo aixís com lo suprem goig a que pot aspirar en la terra 'l filosof, lo poeta ó l' artista.

Sabadell té ja un lloch preferent en los més íntims recons de mon ànima; Sabadell es pera mí un tros de patria gallega implantada en Catalunya; Sabadell es un eco dolcíssim que m' portan las brisas de llevant pera confortar ma inteligencia, alentar mon esperit, calmar mas ànsias y enardir ma sanch ab alenadas d' independència.

Lo *Missatge* que 'ls fills d' aqueixa industriosa ciutat me dirigeixen, colocat en la capsalera de mon cuarto d' estudi, será 'l númen qu' inspiri mos treballs regionalistas, y 'l millor testimoni de mas penas y de mas alegrías en tot quant se refereixi al triomf y reivindicació de nostras *petitas patrias*.

Sia V. intérprete, senyor President, de ma profunda gratitut envers tots los firmants del *Missatge* y de que mon efecte anvers ells es tan grant, tan intens com sa bondat y sa consideració pera mí.

Si en la próxima época dels *Jochs Florals* no m' ho priva alguna causa de gravetat, demostraré personalment mon agraïment als senyors socs que firmaren lo *Missatge* y ma admiració al senyor don Joseph Rovira qu' ab tant art é inspiració l' ha avalorat.

Deu guardi a vosté molts anys.—Santiago 3 de Janer de 1893.—
Alfred Brañas.»

EN LO CENTRE CATALÀ

Una solemnitat artistica y literaria.

Satisfets y orgullosos aném a cumplir avuy ab la nostra missió de periodistas donant compte de la solemne vetllada literaria y musical celebrada en la nit del passat dijous en los salons del patriòtic «Centre Català».

La Secció d' Arts y Llètras fou l' encarregada d' organisar la festa, en la que hi prengueren part l' eminent concertista senyor Tàrraga y l' inteligentíssim mestre y estimat compatriota nostre D. Eusebi Bosch.

Dit está que contant ab tan valiosos elements, forsosament la vetllada del «Centre Català» havia de revestir excepcional importancia y l' éxit més cumplert havia d' ésser digne coronament de la festa.

Y en realitat fou aixís baix tots conceptes. Donchs si meritíssims y de válua foren los elements designats pera cumplir los números del programa, selecta y distingida fou la concurrència que hi assistí, omplint de gom a gom l' espayós y regi saló d' actes del «Centre Català», circumstancia aquesta digne d' anotar-se si s' te en compte la poca costum que hi ha en nostra ciutat de que las familias assisteixin en consemblants reunions en dias feyners (donat lo carácter eminent-

ment industrial de la mateixa) y per altra banda, la cruesa del temps que, com pochs dias del present hivern, deixava sentir en aquella vesprada sa poderosa influencia.

Aixís y tot com ja hem dit mes amunt no faltaren en la vetllada del «Centre Catalá» las distingidas familias que acostuman honrar sas patrióticas y agradosas festas, destacants hi un bon número d'hermosas y escayentas senyoretas, prova eloquentíssima de la estima y consideració ab que mira Sabadell al patriótic «Centre Catalá» y de que aplaudeix tots sos actes sia com sia y á l' hora que aquestos se realisin. Ben acertadament estigué en son discurs de gracias lo soci don Enrich Durán al dir que de las moltas societats ab que conta Sabadell, donat son temperament d' Associació, cap, ni una tan sols podria citarsen que, com lo «Centre Catalá», s' hagués conquistat las simpatías de sos compatricis. Y refermava lo senyor Durán sa téssis, dirigintse á la numerosa concurrencia ab aquestas paraulas: vosaltres sou lo testimoni més eloqüent de la veritat de las mevas afirmacions.

A un quart de deu lo president de la Secció, senyor Capmany, que ocupá l' lloch presidencial, en una breu improvisació exposá los motius que impulsaren á la Secció á organizar la festa que anava á celebrarse, dedicada á honrar las arts y lletras patrias, considerant abduas manifestacions de gran válua pels pobles qu' aspiran á reconquistar la seva autonomia y libertats perdudas, y després de fer una enginyosa apologia de la poesia de la música y de la música de la poesia, presentá als distingits mestres senyors Tárrega y Bosch, declarant oberta la sessió.

Y doná comens la part literaria y musical de la vetllada.

Llegiren preciosas poesias los senyors Ribera, Brossa, Got, Durán (Modest), y Bedós. La d' aquest últim fou de carácter humorístich, logrant entretenir agradablement á la concurrencia que no escatimá ls aplausos á tots los que llegiren, demostrant apreciar lo mérit de las composicions respectivas.

La part musical fou sens dupte la nota més brillant de la festa. Lo soci don Joan Ribot tocá ab verdader sentiment, en lo piano, una delicadíssima «Fantasia que li valgué llarchs aplaudiments.

Nostre distingit compatrici, l' inteligentíssim mestre don Eusebi Bosch tocá en lo piano admirablement, com ell sab ferho, una «Mazurca» de concert, original del mateix senyor Bosch, que li valgué molts y merescuts aplausos. Però ahont acabá de demostrar nostre compatrici ésser un artista de válua, fou en la difícil «Polonesa en Mi Benol» de Weber que executá d' una manera magistral, logrant entussiasmar al auditori. Nosaltres esperém no será aquesta la darrera volta de poguer aplaudir y felicitar á tant meritíssim artista.

Lo concertista senyor Tárrega ja s' ha fet un nom brillant en sa carrera artística y no cal que nosaltres pretenguém posar de relleu sos mereixements tan justament adquirits. La guitarra en mans d' aquest eminent artista, no sembla pas l' instrument vulgar que molt sovint sou tocar per carrers y barberías, sino que 's converteix én una armoniosa caixa de música, quals notes delicadas fan sentir, mantenint als que tenen la sort de sentirlo en un estat d' extassías, gosant de las preciosas armonías que ab gran sabor artístich ixen de la guitarra pulsada per las mans del senyor Tárrega. Pot dirse ben alt: lo senyor Tárrega es una verdadera eminencia artística.

Be li demostrá la concurrencia ab sos continuats aplaudiments obligantlo á repetir varias pessas del programa, algunas de las quals á mes del mérit de sa esmerada execució, tenen lo doble valor de ser originals del mateix senyor Tárrega, com es la «Fantasia Espanyola», hermosíssima y variada pessa de cants nacionals que meresqué los honors de la repetició, logrant entussiasmar á la concurrencia.

Acabá tant agradosa festa ab un discurs de gracias de don Enrich Durán, qui ab fácil y elocuent paraula remerciá á la concurrencia per las provas d'estimá y consideració que demostra en tots los actes del Centre Catalá, dirigintse especialment á las senyoretas á las que dedica párrafos verdaderament inspirats y elocuentíssims.

Tal es, en resum, la resenya que á corre-cuyta hem pogut compaginar de la vetllada del Centre Catalá á qui com també als socis y artistes que hi prengueren part activa felicitém ab entussiasme.

SECCIÓ POLITICA

Los republicans de totes menas que tenen los seus jefes á Madrid, á escepció dels possibilistas que aquestos *apenas si se llaman Pedro*, han tingut aquestos dias varias reunions à fi de veurer si's conseguia una verdadera unió de tots los elements que treballan pera 'l triomf de la república.

Los federals que capitaneja 'n Pi y Margall arriban fins al extrém de sacrificar sos ideals autonómichs en benefici de la unió republicana que tant desitjan uns y altres sense conseguirla cap vegada de las moltes que l' han intentada.

Ja veuen, donchs, lo que pot esperar lo pays de la fixesa d' idees del ilustre jefe del partit federal y sos correligionaris.

Quan arriban á sacrificar lo fondo de la organisació del Estat á la forma de govern que tant poch deu interessarnos.

Y aixó que está tip de dir de declarar lo senyor Pi y Margall que una República unitaria es mil voltas pitjor que la mateixa monarquia.

¡Valent interés sentirá per la prosperitat del pays quant per l' afany de suprimir lo trono, deixa á recó miserablement lo sistema que segons ell ha de regenerar á Espanya!

Afortunadament pera 'ls ideals que 'n Pi y Margall sustenta, la tan decayguda unió no ha pogut portarse á terme per centèsima vegada.

Per los polítichs madrilenys que avuy s' estilan, avans que las ideas y 'ls principis y las formas, son las personas que fan d' ilustres jefes, y no es cosa que en aras d' una unió que podrà ser tan bona com vulguin, sacrificuin alguns la dictadura que exerceixen entre las collas que l' acatan y admiran.

Y es natural que seguint las tradicions de la política madrilenya, en lo cas de fer de tots los republicans un sol partit, un no més tindria de ser lo jefe de la *gran familia* republicana com ells ne diuen y vindrian allavors, com han vingut avuy, las dissesions y dificultats pera escullirlo d' entre 'ls ilustres que fins aqüest moment han actuat de tals en sos respectius partits de més ó menos importancia.

Y ja se sab que 'l patriotisme y l' amor á sos ideals de nostres polítichs á la madrilenya, pot ferlos cambiar de programa, d' aspiracions y fins de conciencia, com estavan disposats á ferho los federals pi-margallistas, pero deixar de ser l' ilustre jefe, aixó may de la vida.

Per aixó la unió s' ha fet completament impossible un altra vegada mes.

Continuarán, donchs, haventhi federalistas, centralistas y zorrillistas, valdament aixís no arribi may la implantació d' aquella gran república ab que tan somian, pero en cambi, 'n Zorrilla, 'n Salmeron y 'n Pi y Margall ostentarán l' afalagador títol d' ilustre jefe que tant 'ls costa de deixar y tindrán al seu costat al fiel remat d' ovelles que esperan mansament las sevas ordres.

Y entretant ¡honor al patriotisme y republicanisme de tals ilustres jefes!

Los que 'ls segueixen de bona fe poden esperar sentats l' adveniment d' aquella forma de govern que tan desitjan.

Segons hem vist en los periòdichs de Madrid, sembla que lo senyor Martos està de mal humor porque per ara no n' ha tret cap profit de son cambi de rumbo envers la política fussionista.

Fins á tal punt deu estar enfadat lo pobre home, que ha arribat á dir que «si no te seti en la Monarquia, buscará son antich lloch en la República».

Vaja, està vist que al senyor Martos aixó de las formas de govern no l' amohinan gayre, lo que vol es que li marxi la cosa y lo demès son camándulas.

Ell estarà ab qui li pagui mes be la benevolencia.

Un Puig y Calzada en gròs.

¿No hi ha cap anarquista per aquests mons de Deu que desitji la cooperació de tan ilustre personalitat de la política madrilenya?

Donchs apa, que fagin preu y á veure si s' entenen.

Ab homes aixís ray 's veu que no s' han de gastar gayres escrúpols per convenirse.

Ha tingut lloch la suspensió del Ajuntament de Barcelona, pero ha signt al revés de lo que tothom se creya.

En lloch de suspendres al Ajuntament en massa com semblava de rigor, s' ha suspés únicament als regidors possibilistas dissidents de 'n Castelar y als conservadors.

Lo qual ve á suposar que los fussionistas y republicans s' han portat com uns homes en la administració dels interessos de Barcelona y que tots los desgabells y escàndols de que tan s' ha parlat, son únicament culpa dels conservadors y ex-possibilistas.

No sabém lo que hi há de lògica y de justicia en la suspensió de que tant se parla.

Los culpats se cuidarán be prou de defensarse y de fer llum en l' assumpto per lo molt que 'ls interessa, pero de tots modes ha de causar certa impressió al veurer que per *casualitat providen-*

cial, solsament son rectes y bons administradors los correligionaris d'uns ó manes declarats de partit qu' avuy te lasriendas del poder á la butxaca.

Ja feyan be los fussionistas de no volguer dimitir quan d' aixó 's tractava en la corporació municipal de Barcelona.

¿Que ja sibian com 'ls 'enia d' anar la cosa?

UN LLIBRE UTILÍSSIM

Don Félix Solá, un dels périts agrónoms més actius é inteligents de la nostra terra, ha tingut lo bon pensament de publicar un llibret titulat: *El protector de los pájaros*. Encara que, si val á dir la veritat, hauriam preferit que 's titulés *Lo protector dels aucells*, perque va dirigit ab preferencia á la gent pagesa, l' aplaudim de tot cor.

Es una bona obra. Y no ho es solzament perque 'l llibre es fet ab consciencia, sino perque un trevall de propaganda per l' estil sempre es una obra patriótica.

Yo no sé que ho fa. En aquesta nació espanyola, ahont se copia dels francesos desde 'ls llibres de text fins á la moda dels barrets—lo qual no 'ns priva de motejar als nostres vehins de lleugers y superficials;—en aquesta nació espanyola, ahont res apar bo ni acceptable si no porta la marca estrangera, tenim la gracia de no copiar may lo que més convindria imitar de fora casa.

En lloch del mon son los animals tan esquerps ni viuhem tan esporuguits com á Espanya. Y es molt natural. Quan un xicot passa prop d' un gat, lo primer que li acut es donarli una puntada de peu: si veu un aucell dalt d' un arbre, tot siguit busca una pedra pera tirarli. Pregúntinlosi perquè. Es un instint; pero un instint bárbaro, que 'ns fa molt poch favor. Aixó d' inquietar y martirisar y las pobres bestiolas no hi ha dubte que es un indici de mal cor ó de rudesia salvatge. Es un diploma d' irracional que l' home 's dona á sí mateix,

Y encara; si aixó no ho fes sino la gent ignorant y abandonada á sos instins, com los negres del Africa ecuatorial, no sería tan deplorable. Lo pitjor es que, molt sovint, en aixó com en moltras altras cosas, los qui haurían de donar llum, donan fum. Un dia un gran propietari—també n' hi ha de bestias—s' alavaba davant meu d' havert agafat, matantlos després, una pila de dotzenas d' aucells ab las telas. Lo grandíssim dropo s' entretenia á fer mal pera passar lo temps. No sabia emplearlo en cosa més digna. Al cap d' un rato, parlant de sas propietats, va queixarse d' alló més dels banya-riquers que li destruhían los garrofers y 'ls arbres del seu fruyterar. ¡Port! vaig cridar sense poguerme contenir. No es lo mal que matin los arbres de vosté, sino que corquin los dels pobres que no hi tenen cap culpa.

Va mirar-me com si li hagués parlat rus, ab un ayre d'extranyesa que 'm recorda á aquell marino que no creya en los meridianos, perque havent fet vint viatjes á la Habana no n' havia trovat may cap en sas travessias.

Encara es l' hora que no l' he pogut persuadir de que cap ciutadà te 'l dret de fer, ni dintre de sas propietats, res que sia perjudicial á tots sos concitadans. Ell trobava que aixó era una teoria socialista. Y quant ho hagué dit, va quedar-se tan satisfet, sense adonarse de que havia fet la apologia del socialisme.

No es pas res si ho necessita aquesta gent que li contin lo que 'l senyor Solá 'ns explica en son llibre! Que 'l pardal, la cadernera, 'l passarell, lo gafarró, etc., viuen dels insectes més perjudicials á la agricultura perseguint sens treva á aquest animallets que 's reproduheixen d' una manera espantosa. Que 'l pardal, terror dels pagesos de la Espanya central, es un insectívor tan terrible que per cada gra de blat que 's menja salva centenars d' espigas. En proba d' aixó 's conta que en los països de Baden y d' Hungria fou aquest aucell perseguit de mort, més al poch temps l' anyoraren de tal manera que, lluny de cassarlo l' anaren á buscar, importantne molts milers pera evitar las plagas que destruhían las plantas. Lo gran Federich II també havia declarat la guerra als pardals perque 's menjavan las guindas, que eran sa fruyta predilecta, y al cap de dos anys no tingué guindas ni cireras, ni cap fruyta, perque las arugas y 'ls insectes se la menjavan tota. Lo gran rey, vencedor dels primers exércits del mon, no tingué més remey que capitular fent aliansa ab aquells aucells que mitjansant lo sacrifici d' algunas guindas li asseguraban la cullita de totas las fruytas. Los inglesos havían extingit casi enterament los pardals, quan—l' any 1876— se vegeren obligats á transportarne dos mil en un barco del Estat á la Nova Zelanda. En los Estats Units s' ha observat la utilitat dels pardals y s' ha estimat fins á tal punt, que 'ls hi han fet per tot arreu nius de palla y se 'ls alimenta en molts parchs de Nueva-York y d' altrás ciutats.

Lo pardal—lo més bescantat dels aucells—es un dels més útils á la agricultura, puig s' ha calculat que 's menja diariament dos mil larvas y al ménos cinquanta dípteros que, ab la assombrosa facultat de reproducció que tenen, causarian als vegetals perjudicis incalculables. A més, tothom sap que 'l gra que 'ls hi agrada més es la lleuor de las plantas silvestres, perjudicials als sembrats.

En lo nostre sigle havém vist al govern de Prusia donar un bon premi per cada miler d' aucells que s' importava en aquell regne, lo qual motivá una protesta de la premsa de París que doná la veu d' alerta, pregant lo govern francès que procurés evitar la exportació dels aucells á l' altra banda del Rin.

¿No tenen cap significació aquestes lliçons de la experiència? ¿No val la pena de que las tinga en compte aquesta nació *esencialment agrícola*, com diuen los economistas á lo 'Castelar?

Es menester desengayarse. Encara que escribim, pintem y parlem á la francesa y 'ns vestim á la moda de París—tot fentnos grans bocadas del Cid y de Pelayo, del Bruch y de Girona—no serém més que europeus d' imitació mentres nos aconsolém ab copiar la part purament externa de las costums *extrangeras*, sens penetrarnos del esprit que las motiva, sens fernos cárrech dels sentiments y las ideas transcendentes que informan y son la revelació de sa cultura.

Mentres los rius més capdalosos d' Espanya arribin al mar sens haver regat las ressecadas voras que son deserts y haurían de ser paradisos; mentres cremém edificis y trossejem esculturas sols per lo gust de destruir; mentres perseguim estúpidament als aucells que més necessita la agricultura, podrém tenirnos per civilisats, més l' *extranger* tindrà 'l dret de posarho en dupte.

Benvingut sia, donchs, lo llibret del Senyor Solá. Las diputacions, los ajuntaments, los propietaris rurals deurían procurar que s' escampessin ab profusió las obras de sana propaganda com aquesta. Los noys de las escolas l' haurían d' aprendre de memoria,

Y al dir aixó, no 'm recordo de la recompensa merescuda per l' autor ni del estímulo que caldría donar als escriptors pera que 'n publiquessin moltes per l' estil: no penso sino en l' interés material dels propietaris y dels pobles. Fem propaganda moralisadora: quan altre no, per egoisme.

J. COROLEU.

MON PALAU

Arboles, cielo y arroyuelo y prado,
todo me halaga y á mi vista rie.
(QUINTANA).

Jo tinch al mitj del bosch una masía
que per mi es un palau;
si hi manca l' or, l' argent, la pedrería,
no hi manca dolsa pau.

Las cambras no son pas encatifadas
ni 'ls envans tapissats,
ni tinch glavis y llansas arregladas
en escuts quartejats.

Tampoch joyells s' hi trovan, ni figuras
de marbre y de relleu,

mes no mancan las bellas esculturas
que imatge son de Deu.

Per comptes de camelias y violas,
junquillos, gessamins,
al bosch n' hi tinch espígols, farigolas,
orenga y romanins.

Tot es senzill allí, tot enamora,
los plahers, las costums,
la encesa flor que 'ls raigs del sol anyora,
lo dols cant dels verdums.

Los roures centenaris que m' ombrejan,
lo bés del ventijol,
los perdigots que al lluny escotxinejan,
los planys del rossinyol.

¡Que hermosas son las horas de vesprada
quan marxa á joch lo vent
y que bell contemplar en la serrada
los raigs del sol ponent!

¡Com se m' aixampla 'l pit ple d' alegría
en eixas soletats!
dítxosas horas en que l' hom sonaia
amors, felicitats.

Lluny del brugit del mon y sa alenada
de vicis y passions,
l' ánima resta ensemps que enamorada,
rublerta d' il·lusions.

En lo trágul del mon manca alegría,
ventura, dolsa pau;
mil voltas aymo mes ma humil masía
que lo més rich palau.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.

NOVAS.

Segons se diu, entre 'ls elements polítics d' aquesta ciutat, regna molt poch entusiasme per no trobar entre 'ls seus correligionaris qui pugui ó vullgui ostentar dignament lo títol de diputat á Corts per aquest districte. Y

ab aquest motiu, no se sap encara ab tota seguretat quin serà'l candidat dels fussionistas, ni quin serà'l dels republicans.

¿No fora aquesta la millor ocasió pera que unint totas las forsas y elements del Sabadell que paga y treballa, procuressim fer un diputat que representés únicament los interessos del pays, sense distinció de classes ni de polítiques, los dels richs y dels pobres, dels amos y dels treballadors?

Ja que segons sembla no hi ha qui pugui treurer del apuro als comités que aixó mangonejan, ¿no 'ls hi sembla á nostres llegidors que fora la ocasió més oportuna d'intentarho, evitant aixís ab la unió de totas las forsas vivas sabadellencas, aquellas lluytas y rencors y odís que acompanyan los successos electorals y que acaban d'enfondir mes las distancias que comensan á separar per desgracia als elements més integrants de la producció?

Medí.inho ab tota calma, los mes interessats en aquest assumpto y ab la ma al cor y l'amor de Sabadell en l'ànima, vegin si ha arribat l'hora de acabar ab las discordias polítiques que tant miserablement nos divideixen y 'us presentém units devant del comú enemich que tant celebra nostras petites miserias per la facilitat que li reportan en son treball constant de desorganisació y ruina de tots los interessos nacionals.

La expendició de las cédulas entre 'ls vehins d'aquesta ciutat ha promogut algunas questions per culpa de la gana que portan los encarregats de de la expendedoría.

Per més que están obligats á guiar-se ab l'antich padró municipal segons la ley d'arrendament, fan cas omís de tal obligació y carregen l'doble de lo que realment pertoca á la major part de las cédulas ab l'afany de verificar un magnífich negoci en poch mesos.

Cridém l'atenció de qui corresponga per veurer si consegueix fer entrar en bon camí als qui tant *desinteressadament* se n'apartan, donchs de continuar los abusos y burlas á la ley tan descaradament com fins are, nos veurém precisats á parlar ab tota claritat y sense embuts de cap classe, ja que per desgracia á Sabadell no tenim com á Caldas de Montbuy un arcalde de prou valor y patriotisme pera treurer fora de la població als qui l'havían convertida en pasto de la seva voracitat.

En la nit del prop-passat dissapte, tingué lloch en lo saló de la Societat Jitica «Rupert Chapí» una vetllada musical en la que pregueren part variis artistes sabadellonechs, baix la direcció del distingit mestre municipal don Eusebi Bosch.

Totas las pessas del programa, notabilíssim per cert, foren estrepitosament aplaudidas per la bona execució que mereixeren, essent molt festejats los reputats concertistas senyors Miró (J. y A.), Brunet, Bosch (Emili), Quer y l'esmentat senyor Bosch, qu'estigueren verament acertats en son comés.

La Societat obsequià ab un refresch á l' escullida concurrència que afavorí la vetllada.

Es en realitat digne d' aplauso lo procedir de una Societat, que, com la que 'ns ocupa, sap ab tant lluhiment rendir homenatge á sos cults ideals, y nosaltres, qu' aixís ho regoneixém, li tributém lo nostre mes entusiasta.

Lo Cassino Tarrassench ha determinat celebrar un certámen festiu-humorístich-satírich y literari en la nit del 12 de Febrer vinent, festivitat de Carnestoltes. Ab tal motiu ha publicat lo següent cartell:

Primer premi: «Una flor natural», anomenat d' honor y cortesia que s' adjudicarà á la mes ben inspirada poesia festiva y que millor canti las *trifulgas del amor*. Lo guanyador d' aquest premi tindrà 'l dret, lo deber y la obligació d' elegir la *Reyna de la festa*, podent donarse per ben satisfet per facultats tan omnímodas.

Segon premi: «Un porró de plata», ofert per la Junta Directiva, al millor cant *Al porró*.

Tercer premi: «Un objecte d' art», donació d' un casat de poch, al qui descrigui en vers y ab mes garbo *Ventatjas del matrimoni*.

Quart premi: «Un llum de ganxo de plata», ofrena d' un solterón, al qui ab mes garbo expliqui *Desventatjas del matrimoni*.

Quint premi: «Un cuadro al oli», donatiu d' un soci, que s' adjudicarà al tema en vers *Lo que mes m' agrada*.

Sisé premi: «Caixa de guardar caudals ab busto del Rey Alfons XIII de plata», oferta per la Comissió de ball á la mes inspirada oda festiva *Al Comers al por menor ó á la venda á la menuda*.

Seté premi: «Un barret de copa—palillero—de plata», ofert per la Administració, al qui millor canti las desgracias d' un barret.

Vuyté premi: «Una dotzena d' ampollas d' aygua de Rubinat», cedidas per un sóci apotecari, al qui descrigui ab mes veritat las exelencias d' un bon ápat.

Nové premi: «Una escombra de plata ab llás daurat», premi ofert per varias socias á la millor poesia satírica.

Desé premi: «Un objecte d' art de plata», ofert per un soci viatjant, al qui ab mes acópi de datos y en vers, descrigui 'ls planys d' un viatjant.

Onsé premi: «Una ratera de plata», premi ofert per una sogra, al millor diàlech en vers entre 'l gat y la rata.

Dotzé premi: «Una sorpresa», donatiu d' un soci pare de familia, que s' adjudicarà á la mellor décima *A l' àvia*. Lo poeta que obti 'l premi no podrà pasar de 13 anys d' edat y essent condició precisa d' ésser fill de soci del Cassino.

Bases:—Primera: Lo jurat concedirà 'ls accéssits que cregui convenient.

Segona: Totas las composicions deurán ésser inéditas.

Tercera: Sols s' entregaran los premis al autor del treball premiat y en la hora de la festa.

Quarta: Los títols y lemas de las composicions rebudas se farán públich á son temps, com aixís també lo fallo del Jurat.

Quinta: Tots los treballs s' enviarán á la Secretaria del Cassino Tarrasench, carrer de Sant Pere, número 25, avans del dia 4 de Febrer, acompanyats d' un plech clós que contingui 'l nom del autor y dugan en lo sobrescrit lo títol y lema de la composició.

Tarrassa 6 de Janer de 1893.—Lo President, Joseph Margarit.—Lo Secretari, Mateu Guix.

Segons un anunci publicat en la *Gaceta* de Madrid, los Marquesos de Cortina, en memoria d' un fill seu, han creat un premi de 1.000 pessetas pera la millor obra dramática de entre totas las que cada cinch anys s' estrenin en los teatres de la *Península*. Ha sigut encarregada de formar lo jurat y radactar las condiciones, «la Real Academia Espanyola», la qual ha degut creure fidelment l' encàrrech, posant la condició de que la obra premiada ha de ser escrita en *castellá*.

Com es evident que en la terra espanyola s' estrenan obras dramáticas que no son castellanias, moltas y molt bonas, s' ocorre 'l dupte de si 'ls teatres ó las poblacions ahont s' estrenan ditas obras no castellanias, perteneixen á la *Península*. Segons la «Academia» sembla que nò, ó quan menos lo premi no será adjudicable entre tots los teatres *peninsulars*, que no son pas castellans solzament.

Lo que deu recordar la «Academia» que 's manifesta en aquest cas tan poch espanyola, es lo compromís en que 's vegé ab *Batalla de Reynas*.

Pero 'l procediment resulta molt poch eficas pera afiansar los llassos de la *integridad de la patria*.

Diu un colega que aviat se veurá en judici administratiu un ruidós assumpto de caràcter comercial; en lo que hi resultan compromesos mes de cuaranta fabricants.

Segons informes, resulta que la Administració reclama no mes que doscents mil duros per drets d' aduana y multas, per gèneros introduhits sense satisfer los corresponents tributs á la Hisenda; pero los fabricants que adquiriren los gèneros en cuestió varen comprarlos, segons costum, posats aquells dintre de sos magatzems y sense ulteriors consecuencias.

Nostre bon amich y company de causa don Joseph Soler y Palet, ha sigut nomenat delegat de Tarrassa del «Centre Excursionista de Catalunya» y corresponsal de la «Associació Artística-Arqueologica Barcelonesa»

Agrahim al notable escriptor don Joseph Reig y Vilardell l'envio en un petit fascicle de son trevall *Esteve de Corbera*, apuntacions biogràfiques, lligades en la solemne sessió celebrada en lo «Centre Excursionista de Catalunya» la nit del 26 d' Octubre prop-passat, en commemoració del XVI, aniversari de la fundació de la primera societat d' Excursions y ab motiu de grabarse en la làpida de excursionistas, célebre lo nom del historiador Esteve de Corbera.

Lo «Foment Catalanista» de Barcelona, ha traslladat son domicili al carrer de Basea, n.º 7, primer.

Donya María Durán y Ventosa, filla del reputat jurisconsult don Manuel Durán y Bás, ha sofert la inmensa desgracia de veurer morir casi repentinament son primer fill. L'acompanyem en son sentiment com també á tota sa apreciabilíssima familia.

S' ha rebut ja á Barcelona la Salve que 'l mestre Bretón oferí dedicar á la Mare de Deu de Montserrat, accedint als prechs que alguns devots de nostra insigne patrona y entussiasas de tan aplaudit compositor li feren en aquest sentit.

Nostra ciutat se trobá representada en la Assamblea de las Cambras de Comers d'Espanya per nostres compatricis don Joseph Capmany y don Joaquím Casanovas y 'ls coneguts comerciants de Madrid senyors don Marcell Durán y don Joan Bta. Mato.

Lo passat dimars morí en aquesta ciutat lo conegut fabricant, don Joan Folch y Barral. (A. C. S.)

Enviem á la distingida familia del finat l' expressió de nostre condol per tan sentida pérdua.

Diu *La Veu de Catalunya*:

A últims del mes passat va celebrarse á Niza un banquet provenzalista, de 115 coverts. Una carta que hi enviá En Mistral, fou aclamada frenéticament. L' ardent regionalista Pau Coffinières, que hi assistí, pronunciá una patriótica alocució que á cada moment feya exclatar los entussiasas aplausos dels concurrents. Los senyors Dlausonne y Bernard, advocats, y lo Dr. Mengeaud, brindaren per la solidaritat que ha d'extrenyer cada dia més los llassos d' unió entre tots los fills de la mateixa regió y concertar sos esforços pera lluytar contra la descentralisació invassora de la Capital.

Se parla de que la próxima Assamblea de la «Unió Catalanista», que será la segona, tinga lloch á Reus per la primavera, essent probable que s' adopti aquest tema de discussió: «medis, los més immediats, pera dur á la práctica las bases aprobadas en l' Assamblea de Manresa.

Ab lo titul *Cartas andorranas* han rebut un opúscul molt interessant qu' en estil clar y curiós si llegeix una serie de descripcions presas del natural en varias excursions, degut á la ploma del conegut escriptor catalanista de Reus don Joseph Aladern.

Lo felicitem per aquest trevall, agrahintli la deferencia que ha dispensat á nostra humil publicació.

Ha sigut nombrat professor axiliar interi de la Escola d' Agricultura de Barcelona nostre bon amich y company, lo distingit arquitecte don Joseph Puig y Cadafalch.

La aceptació que ha merescut del públich la última novela de nostre amich l' eximi novelista don Narcís Oller *La febre d' or*, es que al cap de tants poch's dias de publicat lo tercer volúm ja s' ha agotat la edició. Ab tal motiu acaba de ser entregada al públich la segona edició.

Nostre bon amich don Francisco X. Tobella, ben conegut de nostres compatricis, ha susprés la publicació del periódich *L'art del Pagès* y s' ha fet cárrech de la direcció de la *Pagesia* revista setmanal, orgue del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, qual periódich hem rebut y ab gust acceptem lo cambi.

Pera govern de nostres comerciants é industrial es oportú consignem que 'l Banch de Sadadell, con los demés establiments d' aquesta classe rehusa tots los efectes de giro que no van extesos precisament en lo timbre qu' ab arreglo á la nova ley expent l' Estat desde primer del corrent.

En las eleccions verificadas lo pastat diumenge en lo «Círculo Sabadellés» pera la renovació per mitat de la Junta Directiva resultaren elegits Vice-president, D. Enrich Durán y Folguera; Contador, D. Mateu Brujas y Trius y Vocals, D. Francisco Armengol y Altayó y D. Jaume Brullet y Daviu.

Segons llegim en *La Revista* acaba d' organizarse una agrupació dramática d' aficionats que baix lo nom de «Companyia Guimerá», se proposa donar varias representacions en un de nostres teatres.

En lo Teatre del «Ateneo Sabadellés» se posará avuy en escena las zarzuelas *El mismo demonio* y *Las Campanadas*. La part instrumental anirá acárrech de la reputada orquesta «Fatxendas»

En los refreschs l'emineut concertista de guitarra senyor Tàrraga tocará algunas de las més escullidas pessas de son variat repertori.

Ha aparescut á la llum pública en nostra ciutat un nou periódich quincenal, titulat: *El Campeón*, orga del partit del Centre republica d'aquest districte.

ANUNCIOFICIAL

BANCH DE SABADELL

La Junta de Govern d'aquesta Societat en sessió d'avuy ha acordat senyalar lo dia 12 del próxim Febrer, hora de las 10 del matí y local del Banch, pera la celebració de la junta general ordinaria que prevé l' artículo 17 dels Estatuts.

Los senyors accionistas que desitjin concurrer, podrán efectuar lo dipósit de 20 accions, á lo menos, que se exigeix per l' article 16, durant los dias feyners del 30 del actual Janer al 7 del próxim Febrer abdós inclosos, de quatre á cinch de la tarde.

Y en cumpliment de lo establert per los artículos 12 y 29 del reglament general, se expedeix la present convocatoria pera coneixement dels interessats.

Sabadell 9 de Janer de 1893.—*Lo President accidental*, Jaume Gorina y Pujol.—*P. A. de la J. de G.*—Joseph Cirera, *Secretari*.

SECCIO DE ANUNCIS

CONFITERIA Y PASTISSERIA

de

J. GARRIGA

En aquest establiment hi trobará l'públic gran varietat de dol sos, turrons, fruytas de totas menas, conservas, licors, vins y champans de totas las millors y més acreditadas marcas.

Rambla.—J. GARRIGA.—Rambla

LITOGRAFIA, IMPREMPTA Y GRABATS DE **M. BROSSA**

CARRER DE LAS VALLS, NÚMERO 23.—TELÉFONO NÚMERO 169.

ESPECIALITAT EN TRABALLS COMERCIALS

ESQUELAS MORTUORIAS

ACCIONS, OBLIGACIONS. CHEQUES, TITOLS Y BILLETS

Memorandums, Paper de cartas, Facturas, Circulars, Preus corrents, Catálechs, Tarifas, Prospectes, Marcas de fàbrica, Tarjetas de visita, de envió, de participació, de naixement y casament, Calendaris, Diplomas, Programas, Mostruaris, Billets pera concerts, etc., etc.

PLEGADORS DE CARTRÓ.

GRABATS SOBRE ACER, COURE Y PEDRA

CALENDARI CATALÀ DE PARET ¡GRAN TAMANY!

Blok una pesseta.—De venta en la impremta de LO CATALANISTA.

BIBLIOTECA ESCOLAR CATALANISTA

REGLAS MORALES Y DE BONA CRIANSA PER J. PIN Y SOLER

AB APROBACIÓ DE L'AUTORITAT ECLESIÀSTICA

Pren: 6 rals.—De venta en l'Administració d'aquest periódich.

Litografia e Imprempta de M. Brossa, Las Valls, 23.—Teléfono, 169.—SABADELL